

492. Szigetszentmiklós határa

(Pest megye) Ő, U, B, Sza, Á, Kk

2010. március és április hónapokban Szigetszentmiklós város településszerkezeti terve, szabályozási terve és helyi építési szabályzata módosításához kötődően terrepbejárásokat végeztünk a város É-i és DK-i határában.

Alsó-Bán-dűlő 2. (KÖH 76391): Az M0 autópálya és a város É-i határa között, az autópályához közel eső É-D irányú dombhát D-i felén kevés szarmata és Árpád-kori kerámiatöredéket gyűjtöttünk.

Alsó-Bán-dűlő 3. (KÖH 76395): Az M0 autópálya és a város É-i határa között, az autópályához közelebb eső részen kevés szarmata és Árpád-kori kerámia került elő.

Alsó-Bán-dűlő 4. (KÖH 76401): Az M0 autópálya és a város É-i határa között, a Szigetszentmiklóshoz közelebb eső részen egy ÉK-DNy irányú domb középső részén szarmata kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Alsó-Közép dűlő 2. (KÖH 76397): Az M0 autópálya és a város É-i határa között, az autópályához közelebb eső részen kevés szarmata és Árpád-kori kerámia került elő.

Alsó-Közép dűlő 3. (KÖH 76407): Szigetszentmiklós É-i határában, a település szélétől kb. 300 m-re egy ÉK-DNy irányú dombhát középső részén szarmata kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Alsó-Páskomi-dűlő (KÖH 76409): Szigetszentmiklós DK-i határában, a Szigethalomra vezető úttól ÉNy-i irányba húzódó dombháton újkőkori (középső neolitikum?) és őskori (bronzkori?) kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Kőkúti-dűlő (KÖH 76399): Az M0 autópálya és a város É-i határa között, az autópályához közelebb eső, egy ÉK-DNy irányú dombhát Ny-i oldalán kevés bronzkori és Árpád-kori kerámiát gyűjtöttünk.

Nyilasokra-dűlő 2. (KÖH 76403): A ráckevei HÉV-vonal mellett, egy ÉK-DNy irányú dombon őskori, szarmata és Árpád-kori(?) kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Nyilasokra-dűlő 3. (KÖH 76405): A ráckevei HÉV-vonal mellett, egy másik ÉK-DNy irányú dombhát középső részén őskori és középkori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Nyughatatlan-dűlő (KÖH 76393): Az M0 autópálya és a város É-i határa között, az autópályához közel eső, a környezetéből határozottan kiemelkedő domb K-i, DK-i oldalán kevés bronzkori és Árpád-kori kerámiát találtunk.

Munkatársak: Czene András, Farkas Zoltán, Kovács Ágnes, Rajna András, Zimborán Gábor régészek; Molnár Dávid régésztechnikus.

KALÁCSKA RÓBERT – PATAY RÓBERT

493. Szikszó, Táncsics Mihály utca 2–4.

(KÖH 79719)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk, Kú

2010. április 12. és június 17. között megelőző feltárásokat végeztünk a telken. A feltárások a tervezett épület területére korlátozódtak, sem az épület előtti sem a

mögötte lévő területet nem kutattuk. A Szikszó belterületén található lelőhely középkori rétegsora 1,8–2 m vastag volt, melyet összesen 47 pénzérme segítségével igen jól lehetett keltezni.

A feltárás során a mai felszínhez mérten 1,5–1,8 m mélységen előkerült egy 13. századi felszín, ahol külső kemencéket tártunk fel. A telek utcafront felé eső részén igen vastag, 0,5–0,8 m-res 13. sz. végi–14. sz. eleji pusztulási réteget találtunk, mely egy felszíni boronaszerkezetes házhoz tartozhatott. E ház falszerkezetének tapasztásmaradványai, valamint többször megújított kemencéje is előkerült.

A mai felszínhez mérten átlagosan 1–1,3 m mélységben megfigyeltünk egy az egykori utcára merőlegesen álló, 16. századi épületet. Ennek D-i hosszanti falának vázszerkezete, szenült faszerkezet fedte padlója, valamint extra méretű, téglából rakott sütőkemencéje került elő. Ezt a házat ráépítették egy olyan omladékra, ahol mázas kályhacsempe-töredékek, és kályhacsempeforma került elő.

A 16. századi épület fölött előkerültek egy 17. századi tímárműhely maradványai. A tímárműhelyhez tartozott 3 nagyméretű verem, melynek rétegződése és falszerkezete alapján a bőr füstcserzéssel való kidolgozásának folyamatát lehetett rekonstruálni. E gödröktől É-ra és K-re kettő, agyagba rakott kővel kifalazott cserzőgödör volt. Az északi cserzőgödör föld feletti részét tapasztott vázszerkezetes fal alkotta, ennek égett omladéka a gödör alján 1 m-res vastagságot ért el. Ezen omladék fölött a még továbbműködő cserzőműhely hulladékrétegét találtuk. Az ebből vett minták lehetőséget adnak a bőrkikészítési technológia részletesebb vizsgálatára. A cserzéshez kapcsolódóan számos eszköz is előkerült (bőrvágó kés, húsoló kés, valamint speciálisan feldolgozott állati állkapcsok).

PUSZTAI TAMÁS

494. Szilsárkány határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő, Ró, Á, Kk

2010. decemberben helyszíni szemlét tartottam Szilsárkány határában, optikai vezeték építésével érintett területeken.

Gyepék (KÖH 77283): A községtől K-re, a Linkó-árok Ny-i oldalán egy kisebb dombocskára emelkedik. A domb felszínén szórványosan Árpád-kori és őskori kerámiatöredékeket, paticsdarabokat és egy erősen korrodálódott vastárgyat találtam.

Illés-tag (KÖH 47823): A község D-i szélén, a Szabadság utca végén elterülő szántóföldön a gyér őszi vetésben Árpád-kori, késő középkori és újkori kerámiatöredékeket gyűjtöttem. A felszíni leletanyag mintegy 300×200 m nagyságú területen közepes intenzitással jelentkezett. Megfigyeléseim szerint a telepnyom NyÉNy felé egészen a Szabadság utca szélső telkéig kiterjed. Feltételezhető, hogy a lelőhely a beépített területen is folytatódik.

Kánya-tag (KÖH 76273): A Linkó K-i oldalán szintén egy kisebb domb emelkedik. A kiemelkedés felszínét még álló (részben letöredezett) gyomos kukorica borította, így bejárása reménytelennek látszott. A nehézségek ellenére egy római kerámiatöredéket és téglatöredékeket találtam. Az itt a Linkót keresztező földút D-i oldalán, ugyancsak a vízfolyás mellett viszonylag nagyszámú téglatöredék hevert a felszínen, mellettük elszórtan római kori, és néhány őskori jellegű kerámiatöredéket találtam. A lelőhely kiterjedése ismeretlen, kedvezőbb körülmények között hitelesítő terepbejárást kell végezni a területen.

TAKÁCS KÁROLY

495. Szob, Szent László tér–Szent László utca–Iskola utca
(KÖH 11682)

(Pest megye) Kö

2010. április–májusban régészeti megfigyelés keretében nyomon követtem a fenti közterületeken folyó földmunkákat, amelyek során a közműhálózat felújítására és az utcák burkolatcseréjére került sor.

A Szent László téren és a Szent László utcában ásott közműárkokkal régészeti rétegeket nem értek el, töltött, kevert földjükből csupán néhány néprajzi cserepet sikerült gyűjteni.

Az Iskola utcában ásott 70 cm mély közműárkokban két ismeretlen korú, lelet nélküli objektumot figyeltem meg: egy vörösré átégett, 4–5 cm vastag, 40 cm hosszú patics-csíkot (sütőfelület?), valamint egy kisméretű, 66 cm átmérőjű gödör beásását. Ugyanitt a közműárkok kidobott földjéből néhány kicsi középkori cserepet gyűjtöttem.

KÖVÁRI KLÁRA

496. Szombathely, Dolgozók útja (3785/291 hrsz.)
(KÖH 68105)

(Vas megye) R, Rő

A kutatással érintett terület Szombathely É-i részén, az Oladi lakótelep szélén a Potyondi-árok nevű vízfolyástól K-re, ill. az Arany-pataktól távolabbi magasabb, ármentes térszínen található. A Dolgozók útja és a Faludi Ferenc utca által közrezárt, egykor kis kertés részen tervezett beruházáshoz kapcsolódóan végeztünk próbafeltárást 2010. október 26. és november 8. között. Az érintett térség közelében található egy római út, egy római villa, és egy késő bronzkori lelőhely is.

A próbafeltárással 2918 m² területet kutattunk, a régészeti érintett terület kb. 90×80 m. A humusz vastagsága a terület K-i részén, az 5. felületben nyitott talajkutató szelvény alapján 50–53 cm, alatta világosabb humuszos réteg van, de a jelenségek már ezen a szinten, ill. a humuszban is jelentkeztek. Nyugat felé a humusz vastagsága csökkent, néhol 30–35 cm. Az altalaj agyagos.

Régészeti jelenségeket csak a terület Ny-i felében találtunk. A legjelentősebb leletanyagot tartalmazó 1.

sz. objektum már a mai felszíntől számítva 20–25 cm-re elkülöníthető, sekély objektum, funkciója bizonytalan. Összesen 25 jelenséget regisztráltunk, de ebből 4 csak a talaj elváltozását jelezte. A jelenségek nagy része közelebbi funkcióval nem jellemezhető gödör, ill. cölöplyuk. Többségük egy késő rézkori településhez kapcsolódik. A kerámia leletanyag néhány jellegzetes díszítése: kettős tagolt vékony bordadísz, kisméretű kerek lencse alakú bütyök, széles bevájással kialakított többszörös cikcakk díszítés, lapos tál belső oldalán vékony háromszög formájú kanellúra díszítés. Több radiolarittöredék, kővéső, és egy kőbuzogány töredéke is előkerült. A terület Ny-i szélén egy csatári palákkal kirakott kisebb gödör, és szórvány római kerámiatöredékek is jelentkeztek, egy erősen bolygatott, kavicsos részen.

Munkatársak: Mladoniczki Réka régész, Hekli Hajnalka, Vámos Péter régésztechnikusok; Isztin Gyula geodéta.

FARKAS CSILLA – KISS PÉTER

497. Szombathely–Gyöngyöshermán,
Vasút-dűlő Nyugat
(KÖH 43869)

(Vas megye) Ó, LT, Kk

2010. szeptember 7–28. között a Szombathelyet D-ről elkerülő út mellett villanykábel fektetését kísértük figyelemmel. A 6–700 m hosszúságban húzott, 0,5 m széles, 1–1,2 m mély árok több korszak régészeti lelőhelyeit érintette. A Rumi út–Körgyűrű közötti szakaszon 3 késő középkori objektumot találtunk, ezekből kerámiatöredékek és egy ép bronzgyűszű került elő.

Kelet felé haladva az út mindkét oldalán, a Vasút-dűlő nevű határrészben több szakaszon gyűjtöttünk őskori és kelta kerámiát. Ugyanebben a dűlőben, az út É-i oldalán, a K-i sínparttól K-re a metszetsfalban egy nagyméretű őskori edényre bukkantunk. Továbbhaladva az út É-i oldalán a metszetsfalban félkör alakú, paticsos betöltésű foltot figyeltünk meg. Az objektumok szelvénybe eső szakaszát feltártuk.

Munkatársak: Farkas Csilla és Kiss Péter régészek, Kőszegi Ádám, Horváth András és Vágus Milán régésztechnikusok, Derdák Ferenc geodéta, Isztin Gyula régésztechnikus-geodéta.

PAP ILDIKÓ KATALIN

498. Szombathely, Mátyás király utca 35.
(KÖH 68167)

(Vas megye) Rő

2010 novemberében egy helyi lakos házfelújítás és pincekialakítás közben nagyobb mennyiségű embercsontot talált a telken. A leleteket a rendőrségnek jelentette be, így az ügyben az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézet kezdett vizsgálatot, melyet dr. Susa Éva főigazgató, igazságügyi antropológus szakértő vezetett.